

TABÁK ANDRÁS

Felhívás hősiességre

VERSEK

BUDAPEST

Z-füzetek/68

**A sorozatot szerkeszti
SIMOR ANDRÁS**

**Fedélterv és tipográfia
JORDÁN GUSZTÁV**

© Tabák András

Hogy minden forradalom

a saját gyermekeit
fölfalta volna rendre?
Én épp fordítva látom:
fiaik falják föl a
forradalmakat egyre.

Letölthető:

[\[PDF formátumban \]](#) [\[EPUB formátumban \]](#)

Az európai

(Kafkához)

„Engedd csak be a Gonoszt a házádba,
többé már nem kéri, hogy higgy is neki.”
Mi azonban mind a Gonosznak hittünk,
neki csak, s nem Magának, a prágai
zsidónak, bár tudtuk ugyan, Magánál
senki a Gonoszt jobban nem ismeri.
Ma már nem hiszünk persze a Gonosznak,
s többé ő se vágyja, hogy higgyünk neki.
Hiszen itt ül a házunkban, és dölyföl.

1992

(Kínai mese)

A festő, Paj Lii épp hetvenéves lett,
és meghívta magához barátait
s mindazokat, kik műveit tisztelték.
Mikor a házában mind összegyűltek,

kitekercselte előttük utolsó
festményét, melyen egy sziklás hegyormon
álló templomhoz fölfele kanyargó
ösvény volt látható. „Vérbeli Paj-mű!” –
kiáltottak fel mind az egybegyűltek.
Ám ő barátságosan zsörtölődve,
egy ott, helyben költött versével felelt:
„Mint világában rejtezik az Isten,
a művész is hasonló mód teremtsen.”
Azzal rálépett hirtelen a maga
festette kövecses, keskeny ösvényre,
s döbönt barátai szeme láttára
fürge léptekkel útnak eredt rajta,
s egyre kisebbedve, a kanyaroknál
vissza-visszapillantva és kis selyem
fövegét nyájasan meg-meglengetve,
a szakállas, törekeny, kicsi alak
már föl is kaptatott a hegytetőre,
kitárta ott a szentély tág kapuját,
még egy végső istenhozzádót intett
s barátai elől eltűnt örökre.

(Groza)

Megkísértette a legbajosabbat:
békét tenni románok s magyarok közt,
szöve szöni a barátság szövetét.
Mi más is dukálhatna néki ezért?
Dáko-románok és turáni szittyák
kérelhetetlen, közös gyűlölete.

(B. New Yorkban)

Se szivet, se hitet – országot cseréltem
Hogy ne merítkezzem soha meg a szennyben
Szeplős hazám szeplőtlen él zenémben

(Felhívás hősiességre)

A hős az – így vélekedett Rilke –, aki
centrumából kimozdíthatatlan.
Legyünk hát hősök. Védjük meg centrumunkat:
oltalmazzuk féltően hitünket,

amely szívünk és lelkünk, de főleg agyunk.

(A nolai barát)

Campo del Fiore, 1600. II. 19.

Mikor elvitték kordén a tűzhalálba
S odakötötték a szálfához a máglyán
Ügyet se vetve a tapsonc csöcselékre
Legvégül egyszer még magába tekintett
Nem Istennel, magával volt számadása

Talált-e bűnt lelkében? Csakis bűnt talált

Kevély gúnyt s megvetést a dögletes dogmák
Konok megrögzöttséget a kételkedés
Meg nem bocsátást a tudós tudatlanok
Kérlelhetetlenséget a hatalmasok
S parázsló gyűlöletet a dúsak iránt
Membékélten várta a fölcsapó lángot

(Sadoveanu)

Nagy író volt, s lám, nagy volt embernek is.
Egy mondatára leltem rá a minap:
„A szegényeknek mindig igazuk van.”

(Az európai)

Önt persze, aki megmondta bátran,
mi is századunk örülete,
már nem szokás idézni e tárgyban,
még ha százszor német is, és holt.
De ettől azért Ön még ma is az
köztünk, fehérek közt, aki volt.

Életem kerete

(X.-ről)

Másodszor cserélték le a vérét.
Kinek a vére kering most benne?
És változott ettől akármit is?
Sejtelve sincsen. Amit tud, ennyi:
akit szeretett, szereti éppúgy,
ahogyan szerette azelőtt.

(Két fénykép)

Szép nagyanyám fényképe,
s mellette (amatőr fotó,
tán azért oly jó) a tied.
Életem kerete ez.

(Szolgagondok)

Imhol a férfikor alkonyatán
Pályámon meg minden dolgaimban
Egyként megcsalódván, nekem is már
Az jut ki csupán, mi oly sokunknak
Szolgagondok. Állásföltés, garas-
Úzés, adósságok, iszony-álmok
Felhős homlok. Napi fönntartása
Egy már alig-alig kellő létnek
S koldulás, kuncsorgás, kalapozás
Avégett: ha már író az ember
Meg is jelenhessék tán néhanap
Szolgagondok napra nap. Szolgává
Holott soha nem tettem magamat

(Borocska mellett – elborongva)

Túl kurta az élet – szólt a barátom
Mély alkonyi árnyai közt a kertnek

Szerintem inkább a nyár az, mi rövid
Annak legalábbis, aki magának
Már őszén akart tavaszt teremteni
Magyarán: ekkor vettem észre csupán
Mindketten, lám, ugyanazt panaszoljuk

(Verseim terepén)

Itt küzd meg egy ember kudarcos,
személyes pesszimizmusa az
optimizmusával, mely jobbik
– társadalmi – énjéből fakad.

(Szemészeten)

Félszememre megvakulok.
Vajon aztán mondhatom-e?
Köztetek a király vagyok.

A jászberényi Öregerdő

(Egy sárgult jászberényi képeslapra)

Nézem a képen az ó zsinagógát
a büszke-komoly két gömbsüvegével
Eltűnt, mára csupán már híre-pora
És akik véle tűntek: füstté lettek
füstté a hívek, ó jaj, valahányan

(A jászberényi Öregerdő)

Ennek a tanyatájnak nincsen hagyománya,
nincs nótája, se meséje, költészete sincs, –
néprajzilag fehér folt; közömbös, holt vidék.
Itt mindig csak dolgoztak (mert azt nagyon tudtak),
földet túrtak, erdőt, szőlőt s barmot neveltek,
termő tájat teremtettek szorgos, őshonos
jászok, „jött-ment” palócok, tótok valaha rég
a semmiből. És az egyetlen néphagyomány:
a táj ajkán mindüknek fönnyaradt a neve.

(Tanyasi bál Öregerdőn)

Az iskola
zöld kertjében
öt korosztály
sőt, nemzedék
(s én még csak
a negyedikben
ha vagyok)

alkonyattól
harmatcseppes
hűs hajnalig
ropja-ropja
egyre ropja
s együtt ropja
a *rock*-ot

S ezen aztán
talált kutyánk
jó cimboránk
Tóbiás úr
elképedve
döbbenten csak
ugatott

(Jászberényi szégyellős)

Gorjanc Ignác emlékére

Itt ő tényleg város teremtett
a sáros nagy faluból.
Akkor hát miért kell szégyellni-
feledni tettét s nevét?

(Jászberény, Szentkúti tér)

A tér, ahol állok, nem is oly rég
még J. A. nevét viselte. Mikor
nádfödeles, por és sár múltjából
újjászületett e város, fejet
így hajtott a költő műve előtt –
mintegy magát tisztelve meg ezzel.
De most, hogy visszatértek az ósdi
idők, és a város visszasüpped
a múltba, bölcs fők úgy okoskodtak:
itt, hol író, poéta sohasem
élt, született, miért épp a gyanús
versfaragó neve ékesítse
a teret.

A múzsa halála

(Örök Vadászmezők)

Milyen szép ez a csöndes indián dal
Amelyet itthon hallgatok magamban
Elbűvöl, megráz, fölbolydít, földre sújt
Az ellökött szerelmes harcos álma
Hogy odaát, az Örök Vadászmezőn
Szerelmével találkozik majd újra
Aki *ott* már szeretni fogja őt.

És amint hallgatom a fájdalmas dalt
Mely elbűvöl, megráz, fölbolydít, lesújt
Rádöbbenek egyszerre, hogy mennyire
Nincsen közöm itt többé semmihez se
Hogy életemnek jószerével vége
S tán magam is már ott szeretnék lenni
Odaát, az Örök Vadászmezőn.

(Gyászaim)

Mostanában drága
Holtjaim siratom
Rég halott nagyanyám
Tavaly elhunyt apám
És téged – az élőt

(Krúdyt olvasva)

Végül is egyremegy, hogy az ember sorokba
szedi bújában, ami kifejezhetetlen,
avagy cigányokkal huzatja el ugyanazt
teliholdas éjen egy asszony ablakánál:
„Ahogyan én szeretlek, nem szeret úgy senki” –,
ha a firhangos, sötét ablak nem nyílik meg,
s még csak gyertyavilág se lobban föl odabenn.

(A múzsa halála)

Aznap, mikor a költő valahára rádöbbsent, hogy
kit szerelemmel szeretve múzsájául választott,
nem az, akinek látta, hitte, álmodta, remélte,
s hogy csupán a saját képzeletében ruházta föl
olyan kivételes és vonzó tulajdonságokkal,
amelyekkel alkalmasint sosem is rendelkezett, –
az a nap nemcsak a múzsa halálának napja volt,
de bizony a költőé is. Elapadt benne a vers.

(1990. január)

Elnéztelek, amint fehér köpenyedben
a könyvtár kőbábos kőfolyosóján
komor osztályfőnöki dörgedelemben
részesítesz, megvonva szegény, vétkes
fejemtől még a puszta látásodat is,
s közben eltűnődtem, maszkja veszetten
milyen is vajon az arcod, mikor alszol
vagy ábrándozol magadban valamin.

(Leginkább)

Az állad, persze hogy
Rajtad is az állad
Mutatja aljasul
Éveid telesét
Leginkább

S ezért az állad az
Melyre meghatódva
Gyöngéd-elfogódva
Gondolok magamban
Leginkább

(Öt)

Szeretlek már épp öt éve
És magam is meghökkenem
Amikor most rádöbbszem
Szerelemnél erősebben
Szeretlek már épp öt éve

(Magamhoz)

Meghúzódnod estente szobád zugában
S firkálgatnod, ím, ötvenöt évesen is
Pepita füzetedbe egy női nevet
Kamaszlelkedet megőrizned örökre –
Nem is kevés ez, hogyha jól belegondolsz

(Szomorúságod)

Talán a szomorúságod az
Mi a leginkább vonz engem
A meggyötört, hajszott, fuldokló
Vonás az arcodon, mellyel
Még ébren is gyakran álmodom

(Emlékszel-e még?)

Emlékszel-e még az almaarcú, törékeny, kis,
fürgé anyóra a disznóölésen öt éve?
Vele álmodtam az éjjel, s mert rád épp úgy néztem,
ahogy ott akkor – féltőén, szerelmesen, merőn –,
megint csak azt képzelte: a feleségem te vagy.

(Elmúlik egyszer)

Elmúlik egyszer, hát persze
El, mint a világon minden
Mikor majd elmúlok én is

(Egy gyakran látott ismeretlenről)

A szeme kék.
S nem olyan szép a feje sem,
mint a tiéd.
De azért bármennyit nézem,
sosem elég.
Mert mégiscsak rád hasonlít
valamiképp.

(Egy megnyitáson)

Én is úgy tettem, mintha nem vennék észre
s a hátamat mutattam
Te is úgy tettél, mintha nem látnál meg engem
s elosontál mögöttem
Akkora tömegben, mely a téren hullámozott
könnyeden megtehető
Miért is szereztünk volna egymásnak terhes
nem kellő pillanatot
De azért jó volt tudni, tudod: a tömegben
te is ott vagy valahol.

(M-ben)

Hat év után

Lakat az ajtón,
törött az ablak,

bezárt a kocsmá
(a turistaház),
hol levelemben
megírtam csendben
egy kora téli
zimankós esten:
meg ne lepődjél,
beléd szerettem.

Lakat az ajtón,
törött az ablak,
bezárt a kocsmá
(a turistaház),
fanyarul néztem,
belül nevettem,
nem csodálkoztam,
régen megszoktam,
lassan bezárul
körttem minden.

(Már csak a hangod)

Már csak a hangod az, mi megmaradt
Ahhoz még hozzá-hozzájuthatok
Néhanap. Ez a sokszínű-fekvésű
Csiszoltan modulált, komoly alt
Még itt van velem. Megbecsülöm
Fölveszem láthatatlan kazettáimra
Hogy meghallgathassam magamban
Bármikor, s elgyönyörködjem benne
Végtére is majdnem muzsikusz lettem
Ismerem a hangok hegy- és vízrajzát
Érzem meg értem is lelki domborzatát
E páratlan emberi csudának. Hangodnak

(Mindig jó szívvvel)

Mindig jó szívvvel, derűsen
búcsúzni el, s reménykedni
egy újabb találkozásban ...
A boldogság titka talán
sosem volt több, csupán ennyi.

(Effort-angina)

Kora est. Lábfájós betegen
fekszem. Olvasgatok. Hallom, kint
ajtó csapódik. Kata ront be
szokott szelesen, s hadarja már,
a könyvtárban mit végzett veled.
Szótlanul hallgatom, és magam
azon kapom, hogy reménykedem:
szép szeme eleven tükrében
az arcod hátha megláthatom.

1990

(Példádat)

Színházi közhely ma már, hogy a legtöbb színész
Bevallva bár, vagy sem – kiszemel a nézőtér
Első soraiból valakit, és az egész
Előadás folyamán csakis annak játszik.
Mármost képzeljük el, hogy színészünk, a szegény
Éppen olyasvalakit választott ki, aki
Játékát rezzentlen arccal, azaz egy maszk
Értő érzékenységgel nézi mindvégig.

Hainburgi táblák

(Moszkvai rágó, 1964)

Amikor rágógumi
gyanánt már a második
ezüstpapírba göngyölt
végbélkúpot rágcsálta,
csámcsogta, szopogatta
merő félreértésből
utitársam, a költő –

megszántam és dőre mód
tudtára adtam a tényt.

Bőszen gyűlöl azóta.

(Pörtschach)

Zavarbaejtően udvarias
népek ezek itt, a Wörthi-tónál.
Állok Hellike panziójában,
a pisszoárban épp a dolgomat
végezve, mikor benyit egy pofa,
s mielőtt ő is dolgához látna,
odalép hozzám cs kezét nyújtva
bemutatkozik.

(Hamburgi táblák)

Kis zománctáblák, névvel s mesterséggel,
az ódon házfalakon. „Peter Finckl pék”,
„Martin Weygandt bodnár”, „Johann-Adam Grimm
írnok” – és még vagy két tucatnyi tábla,
megannyi név, a városban szerteszét.
S legfölül ott komorlik valamennyin
az évszám: „Ezerhatszáznyolcvanhárom”.
Akkor vívta meg a várost a török.
Kardhegyre került ott minden eleven.
Ám az emléktáblák nem a megöltek,
hanem a túlélők neveit őrzik.

(Prága, Bécs)

Ahogy Prágában rendre
Hasek, Kisch és Franz Kafka
nyomát kerestem,
Bécsben úgy lesem mindig
Musil, Karl Kraus és Schiele
élő árnyait.

(Găinești)

Voroneten innen
Slatinán túl
A szurdok legmélyén
Ez a falu
Ahol úgy elbújtam
De úgy én ... hogy
Magamat még magam
Se találtam

(Barátomnál, Iași-ban)

Teofil Válcu emlékének

A vak színésznek
egyebe se maradt,
csupán a gesztus.
És a gesztusai
megnemesedtek,
finomabbak s szebbek,
kifejezőbbek,
akár valaha is.

1990

(Moldva, menedék)

Vissza-visszatérek immár rendre ide
Épp egy évtizede, mikor is rabul ejtett
Moldva varázsa s még inkább a barátság.
Itt megnyílnak előttem az ajtók, a lelkek
Szívükbe fogadtak a régi barátok
Űzött, zaklatott lényem mindig megpihen itt.

Iași, 1995. szeptember

(Moldva)

Mikest, a zágonit is elragadta e táj;
követségben került el Rodostóból ide.
Hogy miért jött s mit végzett itt, máig se tudjuk.
Ám ahogy ezt a bűvös vidéket leírta,
fölülmúlhatatlan – most látom – azóta is.

Iași, 1995. szeptember

(Zöld)

Zöldnek a zöldnek feszül, zöld a zöldnek örül
Zöld a zölddel perel, a zöld zöldet ölel
Micsoda kavalkádja ez itt a zöldnek
Egyetlen sötétíti fenyves itt a világ
A nagy, zsindelyes faház tornácán állok
Mélyén a völgynek, melyet körbeölelnek
A zöldéivé zöldellő ormok és bércek
Zöld erre minden, még a locsogó patak
A levegő, az illat, a fény, a csönd is
Csak a kert sarkában, amott a garádnál
Virít egy jócska hólabda, foltnyi pamacs
A ház kutyája, a kis Lăbus alussza
Összegömbölyödve déli, édes álmát
S egy dús fenyő fölötté óvón szétterül

Găinești, 1995. szeptember

Ráncoktól szabdalt tenyerem

(1994. május 8.)

Hogy meghaltál, apám, az éppoly lehetetlen
Mint hogy nincsenek többé az égen csillagok

És nincsenek többé az égen csillagok

(Katalin)

Mindent neked köszönök

Halott, drága barátnóm
Egyet nem – árvaságom

(Estenden)

Ó, ezek a csöndes, jámbor órák
Önpusztításom játszi mámora
Hol a szívem, hol a gyomrom görcsöl
De segítenek aztán a cimborák
Nitromint pajtás, Histodil bajtárs
S hű elvtársam, a fanyar kadarka

(Fal)

A vékonyka rabicfal, melyet
magam s a világ közé egykor
emeltem, most látom döbbsenten:
már öles kőfallá változott.

(Rolling Stones)

Kimustrált és kiélt,
koruk előtt megvénhedt
pofák, bohócok ma már, –
és lám: tolong a tömeg!

Mi is kimustrált, kiélt,
koruk előtt megvénhedt
pofák vagyunk, bohócok, –
no és: tolong a tömeg?

1995. VII. 7.

(Tegnap)

Most, mikor jószérével mindenki
tegnapját, megtagadván, feledni
akarja, én elkezdtem épp mohón
keresni a saját tegnapomat.

(Alleluja)

Az volt a Karácsony
Az a negyvennégyes
Az a leggyönyörűbb
Mikor a semmiből
Hirtelen fölzengő
Orosz ágyudörej
Ujjongva széttörte
A rettegés néma
És nyomasztó csendjét
Fennen hirdetve, hogy
Meváltásunk most már
Ím, a küszöbön áll

Lenn, a szénpincében
Nemcsak apám bujkált
A szökevény „muszos”
De egy zsidó lány is
Szinte még gyereknyi
(Nevét nem ismerem
Ám hadd mondjam-higgyem
Neve Mária volt)
Ki vajúdott, s megszült
Egy fiút az ágyúk
S katyusák diadal-
Dübörgése közben

Én hatéves voltam
Legendákra, hitre
Varázsos igékre
Mesékre fogékony
S legbelül magamban
Titkolva titkoltan
Még soká és makacs-
Megrögzötten hittem
Hogy körúti házunk
Szenespincéjében
A kis Jézus akkor
Újra megszületett

(Ráncoktól szabdalt tenyerem)

Ráncoktól szabdalt tenyerem,
akár a pókháló ma már.
E kiske-kusza ráncokból
nincs ki sem, ki olvashatna.

Bár én magam épp azt kutatom,
hol is fogok e ráncok közt,
törbeejtett légy módjára,
elpusztulni már hamarost.

(Örök útközben)

Kóborlók, ügynökök, vándordiakok,
drótoslegények és ekhós cigányok
ős-nyughatatlansága plántálódott belém,
vagy tán magáé a bolygó zsidóé,
hogy a helyem soha sehol nem lelem,
s mindinkább már csak a magányos „útközben” az,
hol meg jól érzem magam.

Ahonnán elindulok, nem tartóztat
semmi, s mi sem vár ott, ahova térek,
sem ott, sem emitt nincsen maradásom ezért, –
s mégis hajt, űz, kerget a vérem: menni,
csak menni! Azon tűnődöm: az órák
mikor majd eljön, érhet-e másutt a halál,
mint útközén valahol.

Majális X.-ben

(A menaszéria)

Nem holmi cigány ő, nem egy csőri roma
Hiszen megmondotta maga: ő – besenyő
De úgy ám!

Ő meg nem akármilyen oláh lelkű magyar
(Akikbe hősin belemar), mentsen Isten
Ő – Tordean!

S az ott, ki árulást kiált, a Behemót

Bár egykor *tégla* volt, csak fröcsög – s nem pirul
A múltján!

(Majális X.-ben)

Elébb csak a – vesztére – betévedt
romát kergetik el a roskadtig
Megrakott, nagy italos asztaltól
(lánc talpak alá veled, te kormos!)

Aztán a hangulat dagadtával
fölharsan az obligát Százados
Úr ha felül a lovára, majd a
székely himnusz és az Édes Erdély

S végül a Horthy katonája meg
az Ergerberger – szóval: zsidózás
Mert X.-ben újabban ez a csúcsa
minden jól sikerült mulatságnak

E mulatság meg oly jól sikerült
hogy tán még ma sem értik, hova is
Tüntem a vállalkozók magyarai
víg majálisáról – angolosan

(Cs.-ről)

Böhönyénk hogy besúgó volt?
Megütődni rajta miért kell?
Művésszel ilyen megesik,
Így kezdte a *piktor* is egykor.

(Aposztata)

Bár naponta bizonygatod
Ó nem, nem az eszme avas
A megváltó, nagy gondolat
Te szedted meg túl magadat
S betéteden ha már oly sok
Milliócska hevert, lapult
Megkívántad megkettőzni
Fiaztatni, befektetni
S voltál légyen szocbankvezér

Szocrosztelnök, téesz-főnök
Államtitkár, lapszerkesztő
Képviselő, diplomata
Technokrata vagy miniszter
Pártfőkáder, tán KB-tag
Egykor te is megtanultad
Tudatodat mi szabja meg
Farizeus ne légy tehát
Nem avult el a Gondolat
Igazát hisz napról napra
Hithagyásod tanúsítja

(Jövőlátok)

A szocializmus megvalósíthatatlan!
Jelentette ki a szocialista vezér.
A kommunizmus csupán egy szép utópia!
Ezt meg a kommunisták alvezére mondta.
Bámulatom irántuk már-már határtalan.
Honnan a fészkesből ismerik így a jövőt?

(Jász világtalálkozó)

A beszédet, amelyet
keskeny-szigorú szájjal,
mintegy cérna-ajakkal
mondott el a szónok
(a közismert besenyő),
a téren megtapsolták.
– Míg azok ott odaát
eloroznák nyelvüket
erdélyi véreinknek,
a magyarság testvérként
fogadta, lám, be a jászt,
s nemcsak testvérré tette
keresztény türelemmel
már hétszázötven éve,
de kiváltságokat is
megadott néki egyben
szép nagylelkűségében!
Nincs vita: így igaz ez.
Csak éppen az a kár, hogy
besenyőnk nem besenyő
nyelven zengte el mindezt,
és azt sem említette,
hogy a jász nyelvből mára

talán húsz szó ha maradt.

(Esztenőre)

Szakasztott oly senkik ma már ezek – és ez a baj –,
mint amilyen senkik amazok voltak még tavaly.

1995. április

A keresztrefeszített

(A kérdés)

Hogyha már egyszer megbukott
(mint mondjátok: mindörökre),
akkor hát miért a lárma?
Miért e pánik, rettegés,
harag s gyűlölet naponta,
a vak düh meg a bosszúvágy
és fogak csikorgatása?

Vagy kísértete Európát
holnap majd újra bejárja?

(A forradalmak gyermekei)

Hogy minden forradalom
a saját gyermekeit
fölfalta volna rendre?
Én épp fordítva látom:
fiaik falják föl a
forradalmakat egyre.

(Landler)

„Ki a pince sötétjéből a napfényre lépett egyszer,
nem kényszeríthető többé a pincsesötétbe vissza.”
Így beszélt valaha Landler, s igaza csak ma dereng fel.

(Sarló és kalapács)

Nem azért tiltjátok be
Mert „önkényuralmi jelkép”
De mert örök jelképe
Minden munkásnak, parasztnak
Kétkezi elnyomottnak
Itt és a Földön akárhol
Őket meg gyűlölitek

1992. november

(Halotti beszéd)

Eltemették, ahogy illet
S úgy, ahogyan megillette
Görögtüzes, talmi fényben
Áporodott papi szóra
Díszmagyaros, nagy, nemzeti
Csinnadrattás esztrádműsor
Orrfacsarón naftalinos
Úri büze közepette.
S bár mostantól rossz emléke
Dohos lénye, rémalakja
Mindmegannyi álnok tette
Kicsiny lelke, dölyfös szava
Mégférgesült, beteg agya
Kísértetként köztünk marad
Mindörökre mint intelem
A föld legyen könnyű rajta.
Lesz-é könnyű a föld rajta?

1993. december

(Móré úr)

Emlékezetemben ma is még gyakorta megcsendül a körüti, szomszéd házmester, a kedélyes, derék, gömbölyded Móré úr nyíltszívű, víg és göcögő kacagása, amint a lámpa vashoz vonszolt, félig már agyonvert, sárgacipős, tréninges ávós akasztására pörge-derús léptekkel fűgén előgurulva – hozza már, hozza a drótkötelet.

(A restauráció hatodik évére)

Mint csak egy lapos, közhelyes, unt s utált ötvenes évekbeli, kötelező szemináriumi jegyzet abszurd illusztrációja – olyan mindaz, ami itt már hat éve szemünk láttára, fülünk hallatára, napról napra, óráról órára lezajlik előttünk.

(Jegyzet)

Jött a járdán a halálfejjé soványodott, lódenes, idős asszony, kopott szatyrával, egy kis, fekete korcskutyát vezetve. Várta, hogy kocsimból kiszálljak. „Kisegítene, uram, ötven forinttal?” – s aztán a bankjegyet alázatos, félszeg szavakkal, szemében könnyel köszönte meg. Én meg hallgattam vérvörösen. Mindig is csodáltam, de meg csak most értettem Kollwitz rajzait.

(A mosoly)

Máig fogas kérdés: tudott-e vajon mosolyogni a Mester? Tudott. A vacsorán, mikor is Péter monda néki, életét adná érte, csak mosolygott. „Háromszor is meg fogsz tagadni, mielőtt még a kakas szólna!”

(A keresztrefeszített)

Nem tudom, hogy ki festette a képet,
de az ötlet – bár vélem, hogy gúnyrajz –
mellbe vág. Keresztre feszítve Lenin.
Valóban így igaz ez. Krisztusi vég
az övé, mégha elhunyt után is.
Megtagadták, végül keresztre vonták.
Ám élte és műve nő az időben,
s mint az Ács fiáé, példája örök.

(Kapitalizmus)

Ez volna tehát a történelem vége
Vagy ha az nem is – a meghaladhatatlan
Az emberi nem fejlődésének célja
Ez volna, aminél különb nem létezhet
S mit – tetszik, vagy sem – tudomásul kell vennünk
El kell fogadnunk mint természeti törvényt
Vagy mint a természet akármely csapását
Aszályt, jégverést, tűzvészt, földrengést, orkánt
Amellyel szemben tehetetlenek vagyunk
S tudomásul is vesszük, el is fogadjuk
És elhisszük, hogy tehetetlenek vagyunk
Mégha százszor bőrünkre megy is a dolog
Lett volna más utunk, de ezt választottuk
A tejszínhabbal leöntött trágyadombot

Mikor Marx egyszer keserűn a tömegek
Átkozott igénytelenségéről beszélt
Tragikus megvesztegethetőségükről
Alighanem ilyesmire gondolhatott

István estéje

(Stephanus Rex)

Irgalmatlan szívű volt-e, vagy sem?
Gázolt-e szűgyig a vérben, vagy sem?
Hívó volt-e, vagy még titkon pogány?
És övé-c valóban a „szent jobb”?
Ugyan ki mondhatná meg ezt ma már!
Amit tudunk, a lényeg azonban.
Országot teremtett, törvényt s hazát.
Mózese volt ő a magyaroknak.

(István estéje)

Acélpillantásával szegte át a mécsvilágnál
az orgyilkos tekintetét, s az törét elhajítva,
a kopár hálókamrából hanyatt-homlok menekült.
Tudta, hogy a megfutott merénylő kezébe a tört
az Orseolo adta, Péter, s más idegen urak,
és dehogyis az, akit majd gyanúba vesznek ezzel,
a vérrokon, a csöndes, jó és hű Vazul, ó dehogy,
hisz ősi juss szerint a trón amúgyis reá várna.
Ámde ébren töltött-töprengett, nehéz éje után
aztán mégsem a velencei szemét tolatta ki,
hanem az alkalmon kapva, a hétszer ártatlanét,
mivel azt is tudván tudta, művét csakis Péterre
bízhatja; Vazullal – aki az maradt, mi volt, pogány –
elvész a mű: az állam, és véle veszne eképpen
az ország, a nép, a magyar. Örökre s nyomtalanul.

*Budapest-Jászberény,
1993. április -1995. október*

Készült 500 példányban

**Ez a
203
példány**

**ISSN 963 650 182 3
ISSN 0866 – 4420**

Felelős kiadó a szerző

Felelős szerkesztő Simor András

**950245 Tótfalusi Tannyomda, Budapest
Felelős vezető Nagy Lajos igazgató**

Terjeszti a Könyvtárellátó Vállalat

Megvásárolható az V. Honvéd u. 5., V. Mérleg u. 6.,

VI. Andrásy út 45., VII. Rákóczi út 14-16., XIII. Szent István krt. 26.

és a XIII. Váci út 19. szám alatti budapesti könyvesboltokban.

**Vidéken megrendelhető (postai utánvétellel) az Ezredvég c. folyóirat postacímén:
1431 Budapest, Pf. 182**
